

Javastraat 56
2585 AR Den Haag
T: 06-28855902

E-mail: info@dierencoalitie.nl
Website: www.dierencoalitie.nl
Twitter: @dierencoalitie

dierencoalitie

Samenwerkende
Dierenwelzijnsorganisaties
Nederland

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. staatssecretaris de heer M. van Dam
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: commentaar op ontwerp-Besluit natuurbescherming en ontwerp-Regeling natuurbescherming

Den Haag, 2 maart 2016

Geachte heer Van Dam,

Op 3 februari jl. is de publieke consultatie opengesteld over het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming. Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik om suggesties te geven hoe het welzijn van de dieren in de Wet natuurbescherming beter geborgd kan worden.

Inzet op preventieve, niet-dodelijke alternatieven

In het publieke discours en politieke debatten wordt het geweer als het 'uiterste middel' gezien. Er moet in de eerste plaats ingezet worden op preventieve niet-dodelijke alternatieven, en pas wanneer niets anders helpt schade te voorkomen, mogen dodelijke middelen als het geweer ingezet worden.

De perceptie dat het geweer (en het doden van dieren in het algemeen) de meest effectieve manier is om schade te voorkomen is overigens onterecht. De plek van het gedode dier wordt vaak simpelweg door een soortgenoot opgevuld, zeker zolang de soort vrije toegang blijft houden tot de aantrekkelijke voedselbron (gewassen, pluimvee). Een structurele oplossing zou wering zijn, gericht op het voor deze dieren ontoegankelijk maken van de voedselbron.

De effectiviteit van de niet-dodelijke maatregelen zou dan ook op korte, middellange en langere termijn vergeleken moeten worden met de aantoonbare (beperkte) effectiviteit van dodelijke middelen als het geweer. Bij gelijke effectiviteit zou het niet-dodelijke middel verkozen moeten worden.

ONDANKS DE MAATSCHAPPELIJKE WENS EERST NIET-DODELIJKE ALTERNATIEVEN ALS WERING EN VERJAGING TE BENUTTEN, WORDT NU IN DE PRAKTIJK AL VAAK DIRECT NAAR HET GEWEER GEGREPEN.

Javastraat 56
2585 AR Den Haag
T: 06-28855902

E-mail: info@dierencoalitie.nl
Website: www.dierencoalitie.nl
Twitter: @dierencoalitie

dierencoalitie

Samenwerkende
Dierenwelzijnsorganisaties
Nederland

Ook de uitzending van Eenvandaag op 24 februari jl. over zwanenafschot bevestigt dit beeld: ontheffingen voor afschot werden verleend zonder dat blijkbaar aangetoond hoefde te worden dat er eerst diverse diervriendelijke alternatieven zijn toegepast en dat er sprake is van belangrijke schade.

De Wet Natuurbescherming en het ontwerpbesluit bieden daartoe helaas ook onvoldoende waarborgen. Zo staat in de Wet dat dieren mogen worden gedood als er geen andere *bevredigende oplossing* is. In het Conceptbesluit wordt echter niet nader gedefinieerd wat een 'bevredigende oplossing' inhoudt. In een definitie zou geëxpliciteerd kunnen worden dat eerst diverse, effectief veronderstelde niet-dodelijke middelen gericht op wering en verjaging moeten zijn toegepast en per geval aangetoond en verklaard moet worden waarom deze niet werken. Ter ondersteuning zouden in de Regeling een aantal voorbeelden van effectieve niet-dodelijke maatregelen kunnen worden opgenomen, zoals rasters, netten, alarmpistool, angstkreten en agrilaser.

Maatwerk in plaats van algemene vrijstellingen

In artikel 3.1 van het ontwerpbesluit worden zes 'schadeveroorzakende soorten' aangewezen, die vervolgens in opdracht van grondeigenaren ten allen tijde gedood mogen worden, omdat ze 'in het hele land schade veroorzaken'.

In de Toelichting wordt gesteld dat "[v]oor de aangewezen dieren geldt dat er – gezien de kenmerken van deze dieren en de omvang van hun populaties – geen effectieve middelen zijn om de schade te voorkomen zonder overtreding van de verbodsbepalingen." Lang niet elk dier van de aangewezen soorten veroorzaakt echter belangrijke schade. Een dier zou niet gedood mogen worden louter omdat het tot een soort behoort die elders of in potentie schade veroorzaakt.

Ook passen dodingsmethoden die gericht zijn op het (lokken en) doden van zoveel mogelijk dieren niet bij een Wet die natuurbescherming beoogt. In plaats daarvan is gericht maatwerk nodig om duurzame oplossingen te vinden op die locaties waar de schade ook concreet plaatsvindt.

Wetenschappelijke onderbouwing

Ook lijkt de bewering in de Toelichting niet juist: Er zijn wel degelijk rapporten met adviezen voor het effectief met niet-dodelijke middelen beschermen tegen schade, zoals het rapport 'Pluimvee beschermen tegen predatie' van J.L. Mulder (2014) en het rapport 'Rapportage proef met ALCETSOUND vogel- en wildafweer op vijf appel- en perenpercelen gedurende seizoen 2005 van R. Vergouw (2006) in opdracht van het Faunafonds.

Javastraat 56
2585 AR Den Haag
T: 06-28855902

E-mail: info@dierencoalitie.nl
Website: www.dierencoalitie.nl
Twitter: @dierencoalitie

dierencoalitie

Samenwerkende
Dierenwelzijnsorganisaties
Nederland

De onderbouwing laat ook op andere punten te wensen over. Zo worden beweringen over de schadelijkheid van soorten, zoals de rol van de vos in de teruggang van weidevogels, onvoldoende met wetenschappelijk onderzoek onderbouwd. De schattingen van de schadebedragen zijn bovendien niet gebaseerd op werkelijk uitgekeerde bedragen, maar op de schattingen van potentiële beneficianten van deze gelden.

De Dierencoalitie roept daarom op:

- Artikel 3.1 van het ontwerpbesluit te schrappen;
- in het Besluit expliciet te borgen dat eerst niet-dodelijke alternatieven gericht op wering en verjaging aantoonbaar en uitputtend moeten zijn toegepast voordat dodelijke middelen ingezet worden;
- Voor geen enkele diersoort dodingsmiddelen toe te staan die gericht zijn op zoveel mogelijk dieren te doden, in plaats van op het gericht voorkomen van specifieke, belangrijke schade;
- Beweringen over de schadelijkheid van diersoorten in het besluit te baseren op gedegen wetenschappelijk onderzoek.

Met vriendelijke groet,
Namens de Dierencoalitie,

Yvette Osinga, MSc
Coördinator Dierencoalitie

